

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Sørgekvad ved Prinds Kristians Død

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Sørgekvad ved Prinds Kristians Død", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1810_140A-txr-root.pdf (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Oversigt over manuskripter og tryk

Manuskripter

Der er ikke bevaret manuskripter til værket.

Tryk

Sørgekvad ved Prinds Kristians Død udkom den 9. juni 1810 hos bogtrykker Andreas Seidelin i København.

Nummer i *Bibliografien*: 140A.

Oplagets størrelse kendes ikke.

Værket blev ikke oversat i Grundtvigs levetid.

Senere tryk

1810 *Sørgekvad ved Prinds Kristians Død*. Christiania

1815 *Kvæddlinger eller Smaakvad*, s. 157-168 fulgt af et "Tillæg" s. 168-171 (*Bibliografien* nr. 251).

1823 "Prinds Christian af Augustenborg" i *Bautastene* udg. af Steen Steensen Blicher. Odense, s. 82-90.

Værket blev genoptrykt uden tilegnelsesdigtet.

Bibliografisk beskrivelse

Formler

Format: 8o.

Kollationsformel: A 8, B 2.

Signaturformel: \$0 signeret.

Pagineringsformel: 10 blade, pagineret 1-8, 9-20.

Bogens format er oktav. Den er trykt på to usignerede ark a hhv. 8 og 2 blade.

Der er stum paginering af s. 1-8. De resterende sider er pagineret med arabertal.

De beskårne blade i eksemplar 1 (se afsnittet med Intern varians) måler 188 × 117 mm. Bladene måler 191 × 116 mm i eksemplaret fra Grundtvig-Biblioteket, dubletsamlingen, katalognummer 3.2, ex. 3.

Brødtekstens klumme måler op til 140 × 77 mm.

Kustoder forekommer ikke.

Indholdsoversigt

Typografi

Skriftsnit

Sørgekvad 1810 er trykt med fraktur. På titelbladet er der desuden brugt skriftsnittet Unger-fraktur.

Fremhævelser og skriftarter

Værkets primære fremhævningsmiddel er spatiering (anvendt første gang i trykkernavnet på titelbladet). Tilegnelsesdigtet er sat i samme skriftgrad som den øvrige brødtekst, men har større skydning og større afstand over klummen.

En uncial i halvfed indleder tilegnelsesdigtet samt de tre afsnit i sørgekvadet (s. 9, 13 og 18).

Skriftgrader

Den største variation m.h.t. skriftgrader (og typografiske virkemidler i det hele taget) findes på titelbladet. Tredje linje er fremhævet med den største skriftgrad sat i halvfed: "Prinds Kristians Død". Angivelsen af trykkested, -år, trykker og adresse er sat med aftagende skriftgrader. Trykkerens navn er spatieret: "Andreas Seidelin".

Skillestreger

Der anvendes fem typer skillestreger, som alle er centrerede:

- En kort streg, der er tyk på midten og spids i enderne (midt på titelbladet)
- En prydstreg i klummebredde med bølget midte og spidse ender (nederst på titelbladet)
- En prydstreg i klummebredde med spidse ender og ornamenteret midte (øverst s. 9)
- En halvlang streg, der er tyk på midten og spids i enderne (s. 12 og 17)
- En halvlang streg med spidse ender og ornamenteret midte (s. 20)

Papirkvalitet

De sete eksemplarer er alle trykt på skrivepapir med varierende vandmærker. Det grovere trykpapir blev muligvis anset for at være upassende til et fyrsteligt sørgekvad. I eksemplar 1 (se afsnittet med Internarians) ses fliger af et vandmærke med hovedmærket blomst over skjold med posthorn samt et bimærke, der indeholder bogstaverne "JK" og "OOL". Dette kunne være den hollandske papirfabrikant Jan Kool.

Papiret i eksemplar 2 og 3 har begge et vandmærke, hvoraf der kun ses en lilje uden bimærke. Samme hovedmærke er set i eksemplaret fra Syddansk Universitetsbibliotek, Odense, med katalognummer SDUB m04 Gr87 1810s, ex. 2. Af bimærket anes her bogstaverne "C" "I" og "D".

Omslag

Eksemplar 1 og 2 har begge blå smudsomslag.

Intern varians

Ved den interne kollation af tre eksemplarer af førstetrykket er der fundet intern varians. Følgende eksemplarer er kollationeret:

- Syddansk Universitetsbibliotek, Odense (katalognummer SDUB m04 Gr87 1810s). Teksten er etableret efter dette eksemplar. Det har ikke været muligt at faksimilere eksemplaret. N.F.S. Grundtvig skænkede dette eksemplar med følgende dedikation på versosiden af smudsomslagets forside: "Til min elskede Fader J. Grundtvig / sønligst / af / Forfatteren". Nederst på samme side er noteret, at bogen havde tilhørt "Af Sv.[end] Grundtvigs Bogs.[samling] / 28/4 [18]84." Svend Grundtvig havde selv skrevet sit navn øverst t.h. på forpermens bagside. Ekslibris fra en senere ejer, Morten Nielsen Vesterdal, er påklæbet midt på samme side. Vesterdals søn efterlod i 1932 faderens Grundtvigsamling til Fyens Stiftsbibliotek, hvis ejerstempel "FYENS STIFTSBIBLIOTHEK" ses nederst sammen med forkortelsen herfor skrevet med blyant "Stb.". Med samme blyant og håndskrift er påført katalogsignaturen m04 Gr87 1810s og kategorien "Rara Gr." (sjældne tryk af N.F.S. Grundtvig). Blyantsantegnelserne skete formodentlig ved stiftsbibliotekets overdragelse til Odense Universitetsbibliotek i 1971 (Nielsen 1990, s. 63-65)
- Grundtvig Centerets arbejds eksemplar (Otto Møllers samling). Dette eksemplar er faksimileret
- Grundtvig-Biblioteket, OCR-behandlingen er foretaget efter skanninger af dette eksemplar

Eksemplarerne afviger fra hinanden på tre punkter:

- s. 19, linje 9: "Frændenavn" (eksemplar 1) er blevet til "Fædrenavn" i eksemplar 2 og 3. Det skyldes formodentlig en hurtig rettelse af udfaldne sætser
- s. 15, linje 2: Efter "Offersværd" har eksemplar 1 og 3 en klat, der kan læses som et ukomplet semikolon. Klatten findes ikke i eksemplar 2
- I eksemplar 2, s. 13 strofe 2, vers 2 er bogstavet a i ordet "Har" sværetet således, at det kan læses som et o

Udgivelsesmåde

Sørgekvad 1810 udkom den 9. juni 1810 hos Andreas Seidelin og blev solgt fra dennes trykkeri i Store Kannikestræde. Prisen for et hæftet eksemplar var 1 mark. Senere samme år udkom værket i Christiania (Oslo) med den dobbelte pris på 32 skilling (dvs. 2 mark); denne norske andenudgave (Grundtvig 1810) har ikke kunne dateres nærmere. Andenudgaven staver enkelte ord mere korrekt og var på Seidelins forlag trykt hos Niels Wulfsberg.

Tekstkritik

Anvendt litteratur

- *Adresseavisen*, se *Kiøbenhavns Kongelig alene privilegerede Adresse-Contoires Efterretninger*
- *Bibliografien*, se Johansen, Steen
- Blicher, Steen Steensen udg. (1823) *Bautastene*. Odense
- Ilsøe, Harald (1992) *Bogtrykkerne i København og deres virksomhed ca. 1600-1810. En biobibliografisk håndbog med bidrag til bogproduktionens historie*. København
- Johansen, Steen (1948-1954) *Bibliografi over N.F.S. Grundtvigs skrifter 1-4*, bind 1: *Indtil 1836*. København

- Johansen, Steen (1951) "Om Grundtvig-Udgaver" i *Grundtvig-Studier* 1951, s. 69-91
- Grundtvig, N.F.S. (1810) *Sørgekvad ved Prinds Kristians Død*. Christiania
- Grundtvig, N.F.S. (1815) *Kvædlinger eller Smaakvad*. København
- *Kjøbenhavns Kongelig alene privilegerede Adresse-Contoirs Efterretninger* (1810) 9. juni, 22. juni
- Laurentius, Th. (2013) "3.1.3: 1725-1830. Paper (incl. production, watermarks, paper trade)" i *Bibliopolis Handbook. A concise history of the printed book in the Netherlands*, udg. af Koninklijke Bibliotheek [2003]
<http://www.bibliopolis.nl/handboek/search/recordIdentifier/HBB%3A3.1.3/maximumRecords/1>
- Nielsen, Torben (1990) "Fyens Stiftsbibliothek" i Torben Nielsen, udg. *Odenses bibliotekshistorie. Udgivet i anledning af Odense Universitetsbiblioteks 25-års jubilæum*, s. 57-67. Odense
- Pettersen, Hjalmar (1899-1924) *Bibliotheca Norvegica* 1-4. Christiania

Anvendte websider

- http://snl.no/Niels_Wulfsberg
- <http://www.bibliopolis.nl/handboek/search/recordIdentifier/HBB%3A3.1.3/maximumRecords/1>